

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**  
**ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**  
**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ**  
**«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ**  
**ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

**ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ:**  
**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Матеріали**

**VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції**

*14 травня 2026 р.*

*Одеса, 2026*

УДК 37.013

П24

*Рекомендовано до друку та розповсюдження мережею інтернет Вченою радою  
Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти  
Одеської обласної ради»*

*(протокол № 2 від 28 квітня 2026 р.)*

**Редакційна колегія:**

1. Задорожна Л. К. – ректор Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат філософських наук
2. Ягоднікова В. В. – проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор
3. Сараєва І. В. – проректор з науково-педагогічної та методичної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат історичних наук
4. Кузнєцова О. В. – кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та соціокультурної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
5. Кузнєцова Н. В. – завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
6. Онищук С. О. – кандидат педагогічних наук, заступник завідувача кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
7. Шатайло Н. В. – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
8. Гриньова М. В. – доктор філософії за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки», завідувач відділу міжнародної співпраці та трансферу інновацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

*Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.*

**П24 Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку:** Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (14 травня 2026 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2026. 435 с.

**ISBN**

У збірнику презентовано матеріали, статті, доповіді, тези учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку», що розкривають актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики; відображають інноваційні підходи та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в умовах воєнного стану; досліджують виклики, що постають перед педагогами та менеджерами освіти в реаліях сьогодення.

Видання актуальне для керівників закладів освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників, шкільних психологічних служб, здобувачів вищої освіти і всіх, хто цікавиться проблемами педагогіки і освіти.

**ISBN**

© ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ  
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ  
ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2026

|                                                                                                                                                                                    |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Солнцева О. А.</b> Використання сучасних педагогічних технологій в інклюзивній освіті                                                                                           | <b>363</b> |
| <b>Сосницький І.</b> Комунікативна компетентність як ядро інноваційного ELT у туризмі                                                                                              | <b>366</b> |
| <b>Співачук В. О.</b> Інноваційні технології як чинник підвищення ефективності навчання англійської мови у полоністів                                                              | <b>368</b> |
| <b>Староста В. І.</b> Інноваційні підходи як чинник розвитку професійної компетентності педагога в умовах Нової української школи                                                  | <b>371</b> |
| <b>Судніков Є. О.</b> Інноваційні підходи до використання ІКТ як засобу розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності здобувачів освіти                                      | <b>374</b> |
| <b>Топчій М. С.</b> Цифрова трансформація природничої освіти: інновації як основа сучасного викладання                                                                             | <b>377</b> |
| <b>Шишак А. М.</b> Використання конструктора LEGO для формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку умінь орієнтуватися у просторі                                    | <b>381</b> |
| <b>Shundel T.</b> Case method as an innovative educational technology in the process of developing foreign language competence                                                     | <b>383</b> |
| <b>Виховання особистості у вимірі нових освітніх реалій</b>                                                                                                                        |            |
| <b>Бойко В. П.</b> Психологічні особливості лідерства підлітків у гендерному контексті                                                                                             | <b>387</b> |
| <b>Гайдасенко П. Л.</b> Формування толерантної особистості в інклюзивному освітньому середовищі: перспективи та виклики в громаді                                                  | <b>389</b> |
| <b>Жукова А. Р., Деміхова С. В.</b> Публічний виступ та аргументація: виховання впевненості та авторитету майбутнього військового лідера                                           | <b>392</b> |
| <b>Іваненко Я. С., Мельниченко А. С.</b> Формування відповідальної поведінки в умовах надзвичайних ситуацій як складова виховного процесу                                          | <b>395</b> |
| <b>Панімаш Ю. В.</b> Національно-патріотичне виховання курсантів ЗВО ДСНС України в умовах воєнного стану                                                                          | <b>397</b> |
| <b>Паніна Л. А.</b> Мовно-літературна освіта як засіб становлення особистості учня                                                                                                 | <b>400</b> |
| <b>Ryzhchenko O.</b> Personality development of future emergency rescuers in higher education institutions of the SES of Ukraine within the dimension of new educational realities | <b>403</b> |
| <b>Соборова О. М.</b> Цифрові інструменти в роботі педагога-організатора для дистанційного згуртування учнівського колективу                                                       | <b>405</b> |
| <b>Титаренко В. М., Тітенко В. В.</b> Інноваційні форми і методи національно-патріотичного виховання школярів                                                                      | <b>408</b> |
| <b>Штика Б. Ю.</b> Формування особистості в контексті нових освітніх реалій                                                                                                        | <b>411</b> |
| <b>Рішення VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції</b>                                                                                                                  | <b>414</b> |
| <b>Відомості про авторів</b>                                                                                                                                                       | <b>418</b> |
| <b>Information about authors</b>                                                                                                                                                   | <b>429</b> |

## DIGITAL TRANSFORMATION OF NATURAL EDUCATION: INNOVATIONS AS THE BASIS OF MODERN TEACHING

*Keywords:* natural sciences, education, digital technologies, virtual educational platforms.

**Шишак Андріана Михайлівна,**

*доктор філософії з початкової освіти,  
старший викладач кафедри освітології і педагогіки  
Західноукраїнський національний університет,  
м. Тернопіль, Україна*

<https://orcid.org/0000-0001-7715-9528>

## ВИКОРИСТАННЯ КОНСТРУКТОРА LEGO ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ УМІННЯ ОРІЄНТУВАТИСЯ У ПРОСТОРІ

*Ключові слова:* уміння орієнтуватися у просторі, діти дошкільного віку, діти молодшого шкільного віку, LEGO-конструктор, математичні уявлення.

Відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) (2021), у межах оволодіння дітьми дошкільного віку змістом освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» важливим є формування в них уявлення про «простір» як одне з основних математичних понять, знань та вмінь називати просторові напрямки, усвідомлення зв'язків між просторовими поняттями, здатності встановлювати залежності між просторовими ознаками, диференціювати сенсорні еталони за ознакою просторового розташування [2].

Згідно з Державним стандартом початкової освіти (2018), під час засвоєння результатів навчання з математичної освітньої галузі молодші школярі мають навчитися визначати просторові відношення: у 1–2 класах – орієнтуватися «на площині і в просторі», описувати або зображати схематично «розміщення, напрямки і рух об'єктів»; у 3–4 класах – до зазначеного додається ще «рухатися за визначеним маршрутом» та планувати «маршрути пересування» [1].

У дітей дошкільного та молодшого шкільного віку уміння орієнтуватися у просторі часто є недостатньо сформованим, що зумовлює необхідність пошуку ефективних інструментів для його вдосконалення. Одним із таких засобів є конструктор LEGO.

Використання LEGO забезпечує наочне та практичне засвоєння просторових понять в ігровій формі. Це впливає на органи чуття дитини та сприяє розвитку мислення, зокрема просторового. Діти не лише бачать об'єкти – вони можуть ними маніпулювати, що сприяє розумінню просторових відношень [3].

LEGO доцільно використовувати для організації вправ на орієнтування у просторі, зокрема, засвоєння понять «праворуч», «ліворуч», «між», «далеко», «близько» та ін. [3]. Сутність таких завдань передбачає розміщення, переміщення, побудову об'єктів. Наведемо кілька прикладів.

Для усвідомлення понять «праворуч» та «ліворуч» доцільно запропонувати здобувачам освіти розмістити червону цеглинку на парту. Потім праворуч покласти зелену цеглинку; ліворуч від червоної – синю, а праворуч від зеленої – жовту. Згодом діти почергово називають кольори цеглинок, встановлюючи правильну їх послідовність.

Щоб сприяти засвоєнню поняття «між», варто розмістити три цеглинки LEGO різного кольору на парті і сформулювати питання до дітей: «Цеглинка якого кольору зараз знаходиться між двома іншими?» Після того, як здобувачі освіти відповіли, можна давати такі інструкції: впорядкувати цеглинки так, щоб жовта була між синьою та червоною; синя – між жовтою та червоною; червона – між жовтою та синьою; тощо.

Для засвоєння слів «близько» і «далеко» можна запропонувати дітям розмістити цеглинку зеленого кольору на парті близько до себе, а синього – далеко. Близько до синьої цеглинки покласти червону, далеко до зеленої – жовту.

Також можна ускладнювати завдання, скажімо, створивши ігровий сюжет та попередньо розробивши карту із зображеними об'єктами. Є герой – LEGO-цеглинка. Він мандрує по місцях, розміщених на карті. Йому потрібно зараз опинитися в місці між деревом і парканом; ліворуч від будинку; далеко від річки; близько до дерев та ін. Діти змінюють положення героя, оволодіваючи змістом понять, формуючи вміння орієнтуватися у просторі, тренуючи увагу.

Для навчання дошкільників та молодших школярів розуміти сутності понять «над», «під», «вгорі», «внизу» можна дати їм вказівку побудувати вежу з 3–5 цеглинок (залежно від вікової категорії дітей). Після того – ставити питання: цеглинка якого кольору знаходиться вгорі вежі? а внизу? якого кольору цеглинка під червоною / зеленою / синьою? а над жовтою / блакитною / помаранчевою?

Можна також пропонувати дітям будувати вежу чітко відповідно до інструкції. Педагог дає конкретні вказівки, а діти їх виконують. Наприклад, розмісти на парту зелену цеглинку, зверху на неї почепи жовту, ще вище – червону, під зеленою розмісти синю тощо.

Таким чином, існує чимало варіантів практичного використання конструктора LEGO для формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку умінь орієнтуватися у просторі.

#### **Список використаних джерел**

1. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 р. № 688. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.04.2026).

2. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/y0033729-21#Text> (дата звернення: 02.04.2026).

3. Шаран О. В., Шаран В. Л., Стецьків М. С. Особливості використання LEGO-технології у процесі формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 44(2). С. 51–54. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/2.10> (дата звернення: 02.04.2026).

**Andriana Shyshak**

*PhD in Primary Education,  
Senior Lecturer at the Department of Educology and Pedagogy  
West Ukrainian National University*

### **THE USE OF LEGO CONSTRUCTION SETS FOR DEVELOPING SPATIAL ORIENTATION SKILLS IN PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL CHILDREN**

**Keywords:** spatial orientation skills, preschool children, primary school children, LEGO construction set, mathematical concepts.

**Shundel Tetiana Oleksandrivna**

*senior teacher of the Department of Theoretical Disciplines  
Donetsk National Medical University  
Lyman, Ukraine  
ORCID: 0000-0003-2001-4509*

### **CASE METHOD AS AN INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN THE PROCESS OF DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE**

**Keywords:** educational process, case method, communicative competence, professional activity, students' skills.

The priority guideline for the modernization of education is the application of new approaches to the organization of the educational process and the use of innovative teaching methods that help to effectively master the material being studied and prepare a competent future specialist. In the world of global changes and increasing interest in learning foreign languages, the approaches and requirements for their teaching are changing nowadays. In this regard, the key task is to create the necessary conditions for the development and formation of foreign language communicative competence. In our opinion, the case method is one of the most effective innovative techniques that helps to move away from the traditional model of learning in order to optimally apply the acquired knowledge in practice, achieve maximum effectiveness in the educational process.

The researchers believe that the implementation of the case method is caused by the need to form future specialists' professional competence, develop critical thinking and the ability to take systemic actions in crisis

**Чебаненко Наталя Олегівна**, завідувачка методичної лабораторії базових дисциплін кафедри методики викладання змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, Україна

**Чередник Єгор Іванович**, курсант навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, м. Черкаси, Україна

**Шатайло Наталія Вікторівна**, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, Україна

**Шевченко Віктор Петрович**, аспірант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава, Україна

**Шевченко Марія Вікторівна**, студентка IV курсу факультету комп'ютерних наук, математики, фізики та економіки, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, м. Полтава, Україна

**Шевчишена Оксана Володимирівна**, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій, Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка, м. Хмельницький, Україна

**Шилова Владислава Всеволодівна**, здобувачка вищої освіти спеціальності 261 «Пожежна безпека» Національного університету цивільного захисту України, м. Черкаси, Україна

**Шинкаренко Наталія Владиславівна**, викладач кафедри музики імені Григорія Левченка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава, Україна

**Шинкаренко Тетяна Анатоліївна**, учитель української мови та літератури вищої категорії, учитель-методист, заступник директора з НВР, Чорноморський ліцей № 4 Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області, м. Чорноморськ, Україна

**Шишак Андріана Михайлівна**, доктор філософії з початкової освіти, старший викладач кафедри освітології і педагогіки, Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

**Штегеран Ірина Павлівна**, методист кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, Україна

**Штика Богдана Юріївна**, викладач кафедри підвищення кваліфікації та спеціалізованої підготовки навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки. Національний університет цивільного захисту України, м. Черкаси, Україна

**Шульга Ірина Олександрівна**, методист обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, Україна

**Шундель Тетяна Олександрівна**, старший викладач кафедри теоретичних дисциплін, Донецький національний медичний університет, Лиман, Україна

**Radyuk, Artem** – higher education student VSP "Dnipro Professional College of Engineering and Pedagogy of the Ukrainian State University of Science and Technology", Kamenske, Ukraine

**Redkina, Hanna** – Candidate of Political Sciences (Ph. D.), Docent, Associate Professor at the Department of Social-Psychological and Humanities Dniprovsky State Technical University, Kamianske, Ukraine

**Ruban, Larisa** – teacher «Health, Safety and Well-being» of Hlukhiv Secondary School №2 of Hlukhiv City Council, Hlukhiv, Sumy region, Ukraine

**Rudenskyi, Rostyslav** – Doctor of Philosophy in Specialty 012 Preschool Education, Senior Lecturer at the Department of Educology and Pedagogy West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine

**Rusenko Kateryna** – Lecturer, National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, Ukraine

**Ryzhenko, Olga** – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department of language training National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, Ukraine

**Saienko, Liudmyla** – Candidate of Historical Sciences, Head of the Scientific and Pedagogical Library of the Odessa Academy of Continuing Education of the Odessa Regional Council, Odessa, Ukraine

**Saraieva, Iryna** – Doctor of Philosophy, Vice-Rector for Scientific, Pedagogical and Methodological Activities, Odessa Regional Academy of In-Service Education, Odessa, Ukraine

**Serbin, Olha** – Teacher of Ukrainian language and literature, teacher-methodologist of the Kalush Scientific Lyceum named after Dmytro Bakhmatyuk of the Kalush City, Kalush, Ukraine

**Shatailo, Nataliia** – Candidate of Pedagogical Sciences, Head of the Department of Teaching Methods and Educational Content Odessa Regional Academy of In-Service Education, Odessa, Ukraine

**Shundel, Tetiana** – senior teacher of the Department of Theoretical Disciplines Donetsk National Medical University, Lyman, Ukraine

**Shtyka, Bohdana** – Lecturer at the Department of Professional Development and Specialized Training, Educational and Scientific Institute of Engineering and Specialized Training National University of Civil Protection of Ukraine Cherkasy, Ukraine,

**Shyshak, Andriana** – PhD in Primary Education, Senior Lecturer at the Department of Educology and Pedagogy, West Ukrainian National University

**Shynkarenko, Nataliia** – Lecturer at the Hryhorii Levchenko Department of Music, V. G. Korolenko Poltava National Pedagogical University

**Shynkarenko, Tetiana** – Teacher of the Ukrainian language and literature of the highest category, teacher-methodologist of the Lyceum №4 of Chornomorsk, Chornomorsk city council of Odessa district, Odessa region, vice-principal Chornomorsk, Ukraine

**Snitsar, Inna** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Department of Foreign Languages Khmelnytskyi National University Khmelnytskyi, Ukraine